

VÝKLAD NĚKTERÝCH POJMŮ

Pro katechetu:

NÁROD

Národ (latinsky *natio*) je společenství lidí, kteří se hlásí ke stejné národnosti. Jazykově pojem odpovídá narození (latinsky *natio*), tedy společnému místu či společným předkům.

<https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1rod>

POŽEHNÁNÍ

Požehnání znamenalo v nejstarších dobách Orientu jistou životní sílu či mohutnost, kterou člověk obdržel a ta se pak vně projevovala jako určitý druh životního štěstí (*Novotný, A.; Biblický slovník, díl A-R, str. 709.*). **Ve Starém Zákoně se toto štěstí zviditelňuje jako plodnost, tedy schopnost mít mnoho potomků, nebo třeba bohatství stád i jiného majetku, či úspěch** (Dt 7,12nn.). Bůh, který je vykonavatelem požehnání, toto tedy vybraným, požehnaným, jedincům dává. V Novém Zákoně viditelný životní úspěch jako následek požehnání chybí. Obsahem požehnání zůstává „jen“ Boží přítomnost v životě zehnaného. Člověk, kterému Bůh žehná, neví často přesně, co mu požehnání přinese (Ex 20,24 aj.), ale ví, že Bůh mu tímto sděluje, že náleží Jemu (Ex 23,25 aj.).

<https://www.getsemany.cz/node/2726>

Žehnat = dobro-řečit (latinsky: bene-dicere)

<https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/slovo/benedicere-lat>

Žehnání

Několik evangelních příběhů popisujících, jak Pán Ježíš žehnal, je svědectvím o tom, že On sám je *Te n Požehnaný, který přichází ve jménu Páně*, že On je Syn Požehnaného (Mk 14, 61), který přináší plnost požehnání od Boha. Sám Pán vybízel své učedníky, aby žehnali, a církve tento úkol dodnes věrně plní: **dobro-řeči (lat. benedicere = žehnat) Bohu za jeho stvoření, za lidi i věci, a vyprošuje pro ně Boží milost.**

<http://www.liturgie.cz/temata/zehnani-a-zazehnavani-exorcismus/zehnani>

Žehnání (neboli **benedikce**) je náboženský obřad, kterým se určité věci slavnostně vyprošuje Boží požehnání k její prospěšnosti lidem.

Požehnání (hebrejsky ברכה, *bracha*; pl. ברכות, *brachot*) je v judaismu modlitba recitovaná ve specifickém místě obřadu, liturgie nebo jiné činnosti. Účelem požehnání je vyjádřit uznání Boží svrchovanosti a Boha jako zdroje veškerého dění.^[1] Obvykle začínají slovy „*Baruch ata Adonaj, Elohejnu, melech ha-olam, ...*“ („Požehnaný jsi Ty, Hospodine, Králi všehomíra, ...“).

V křesťanství má žehnání pomáhat lidem v různých situacích a okolnostech společenského i osobního života, navazovat a udržovat kontakt s Bohem a zprostředkovávat jeho pomoc a ochranu těm, kdo jsou připraveni ji přijmout. Žehná se většinou modlitbou, vztaženými rukama nebo znamením kříže, někdy svěcenou vodou, případně olejem. Při žehnání věcí se modlí za lidi, kteří je budou používat.

<https://cs.wikipedia.org/wiki/%C5%BDehn%C3%A1n%C3%AD>

SPRAVEDLNOST

Výraz **spravedlivý** označuje toho, jehož poměr k Bohu je správný. Je to především neomezená důvěra v Boha [Ž 112,6n], bázeň Boží [2S 23,3; sr. Př 16,8 s 15,16] a poslušnost jeho přikázání a vůle. *Adolf Novotný, Biblický slovník*

Starozákonní termín **spravedlnost** má v hebrejštině jiný význam než jeho český překlad. V češtině slyšíme kořen, z něhož pochází i další česká slova –*právo, pravda, pravý*, kdežto původní význam

hebrejského „cadýk“ je *přítel*. Síla přátelského vztahu a jeho upřímnost je víc než síla právního vztahu, který naznačuje český překlad.

Druhá z biblických postav, o níž se dozvídáme, že je spravedlivá, je praotec Abraham. Čteme, jak Hospodin ujišťuje Abrahama, že bude jeho štítem – to znamená ochranou – a velice ho obdaruje potomstvem. Abraham Hospodinovým slovům o hojném obdarování uvěří a Hospodin to považuje za Abrahamův důkaz jeho opravdovosti. **Abraham není spravedlivý tím, že dodržuje právo, ale díky svému opravdovému, pravdivému, správnému a upřímnému postoji k Boží vůli a jeho záměru.** Činí tak jen silou své důvěry. Celou svou bytostí se spolehne na Boží slova.

<http://biblickedilo.cz/bible-v-liturgii/liturgicky-rok-a/spravedlnost-ve-starem-zakone/>

Spravedlnost - „On mu to připočetl jako spravedlnost“. Abrahámová víra je důvěra v lidsky neuskutečnitelný slib. Bůh mu za tento úkon přiznává zásluhu (srv. Dt.24:13; Žl.106:31) a připočítává jej k jeho spravedlnosti, neboť „spravedlivý“ je člověk, kterého jeho příměst a odevzdanost činí milým Bohu – *komentář v Jeruzalémské Bibli*.

ZMĚNA JMEN

Jméno podle starověkého pojetí tu nebo onu bytost nejen označuje, ale určuje i její povahu. Změna jména znamená tedy změnu osudu, srv. v. 15 a Gn.35:10.

Ve skutečnosti se zdá, že **Abram a Abraham** jsou dvě nářeční formy téhož jména a jedna i druhá znamená: „Je veliký svým otcem, má vznešený původ“. Ale *Abraham* se zde vykládá jako „otec mnohých“.

Saraj a Sára jsou dvě formy téhož jména, jež znamená „princezna“; a Sára bude matkou králů, v. 16. - *komentář v Jeruzalémské Bibli*

„Sára (to je Kněžna)“ - *výklad v Českém ekumenickém překladu*

NÁVRH FORMULACÍ PRO DĚTI:

NÁROD - *lidé žijící na jednom území, které spojuje stejný mateřský jazyk a společné dějiny.*

POŽEHNÁNÍ od Boha – ve SZ to znamená mít mnoho potomků, nebo třeba bohatství stád i jiného majetku, či úspěch.

„Staň se požehnáním“ – skrze Tebe ať ostatní poznávají Boha jako zdroj veškerého dění.

SPRAVEDLNOST – uznání Boha jako stvořitele a původce světa a neomezená důvěra v Boha, v jeho vůli a jeho záměr.

Další pojmy:

PRAOTCOVÉ - říká se tak zakladatelům rodu, kmene, národa.

IZRAELITÉ - jméno podle Jákoba-Izraele, syna Izákova.

(Izra-el znamená Bůh bojuje nebo ten, jenž zápasí s Bohem)

HEBREJCI - jiné označení pro Židy.

(vychází z významu překračovat, přecházet; může odkazovat na kočovníky)

ŽIDÉ - příslušník kmene Juda (Juda znamená ten, jenž děkuje, ten, jenž vzdává chválu).

Juda byl jeden ze 12 synů Jákoba-Izraele.